

Sygn. akt I ACz 23/16

POSTANOWIENIE

Dnia 25 stycznia 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Kremer

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. S.

przeciwko E. U., W. K. i M. T.

o naruszenie dóbr osobistych

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 6 listopada 2015 roku, sygn. akt I C 87/15

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 23/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił wniosek powódki A. S. o zwolnienie od kosztów sądowych (punkt I) oraz oddalił wniosek powódki o przyznanie jej pełnomocnika z urzędu (punkt II).

W uzasadnieniu wskazano, że powódka w pozwie zarzuciła pozwanym E. U., W. K., M. T. naruszenie dóbr osobistych powódki, pozbawienie jej prawa do informacji, bezprawne działanie, błędy, wywołanie szkody, pozbawienie prawa do sądu, wprowadzenie nieuczciwej konkurencji, mobbing, nierzetelny proces, naruszenie godności, poświadczenie nieprawdy, spowolnienie sprawy, podżeganie do niezakończania sprawy, naruszenie prawa do założenia rodziny. W uzasadnieniu pozwu powódka przedstawiła wywody dotyczące różnych definicji.

Sąd Okręgowy uznał, że wnioski powódki o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu nie zasługują na uwzględnienie i podlegają oddaleniu odpowiednio na podstawie art. 109 ust 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i art. 117 par 5 k.p.c. W ocenie Sądu Okręgowego oczywista bezzasadność roszczenia wynika zarówno z treści pozwu jak i z jego uzasadnienia. Powódka bardzo ogólnie określiła żądania pozwu, tj. czego się domaga w sytuacji uwzględnienia przez Sąd powództwa. Nadto w uzasadnieniu pozwu powódka – poza podaniem ogólnych rozważań i definicji - nie przedstawiła konkretnych okoliczności faktycznych w sposób uzasadniający udzielenie jej profesjonalnej pomocy w prowadzeniu niniejszej sprawy. Zdaniem Sądu ustanowienie dla powódki pełnomocnika z urzędu stanowiłoby nieracjonalne wydatkowanie środków publicznych, a przez to byłoby sprzeczne z dobrem wymiaru sprawiedliwości i podważałoby sens instytucji odpowiedniego wsparcia ze strony Państwa. Sąd Okręgowy podkreślił również, że powódka była i jest stroną w wielu sprawach prowadzonych przed tut. Sądem, których finał nie był korzystny dla powódki, a w których powódka również składała wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika.

W tym stanie Sąd Okręgowy, uznając roszczenie powódki za oczywiście bezzasadne, oddalił wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych oraz o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła powódka, zaskarżając je w całości. Nie podniosła jakichkolwiek zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego i przepisów postępowania. Podniosła, że doznała krzywdy od pozwanych, w związku z czym domaga się odszkodowania oraz zadośćuczynienia. Pozwani swoim działaniem zabronili jej dostępu do szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

W konkluzji wniosła o pozytywne rozpatrzenie zażalenia i uwzględnienie złożonych wniosków.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne.

Sąd Apelacyjny zauważa, że rozpoznawana sprawa po orzeczeniu Sądu Apelacyjnego z dnia 8 września 2015r. sygn. akt I ACz 1426/15, którym uchylono zarządzenie o zwrocie pozwu, uwzględniając stanowisko wyrażone przez Sąd II instancji powróciła do miejsca w którym koniecznym jest rozpoznanie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych zawarte we wniosku powódki oraz o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Sąd Okręgowy dokonał oceny wniosku z uwzględnieniem wszystkich kryteriów, w tym rozważył czy, niezależnie od ewentualnej pomocy fachowego pełnomocnika w sprawie nie występuje oczywista bezzasadność powództwa.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy wydając na obecnym etapie postępowania zaskarżone postanowienie, prawidłowo ocenił, że zgłoszone przez powódkę roszczenie jest oczywiście bezzasadne, co skutkowało oddaleniem wniosku o zwolnienie od kosztów, a tym samym powodowało brak przesłanki do ustanowienia pełnomocnika z urzędu, oraz brak potrzeby udziału profesjonalnego pełnomocnika w sprawie. W konsekwencji Sąd I instancji oddalił, zasadnie, wnioski powódki o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Stosownie do art. 109 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach sąd odmawia zwolnienia od kosztów sądowych stronie w razie oczywistej bezzasadności dochodzonego roszczenia lub obrony praw. Natomiast według art. 117 § 5 k.p.c. sąd uwzględni wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny.

Zauważyć należy, że odmowa zwolnienia od kosztów sądowych na podstawie normy art. 109 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych może mieć miejsce jedynie wówczas gdy bezzasadność zgłoszonego roszczenia przez stronę ubiegającą się o skorzystanie z dobrodziejstwa zwolnienia jest oczywista w tym znaczeniu, że bez potrzeby głębszej analizy faktów powołanych dla uzasadnienia żądania od początku dla każdego prawnika jest jasne, że nie może być ono chociażby w części uwzględnione (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1984 r., sygn. akt II CZ 112/84). Warto podkreślić, że zawarta w art. 109 ust. 2 u.k.s.c. przesłanka oddalenia wniosku strony o zwolnienie od kosztów sądowych jest niezależna od sytuacji majątkowej wnioskodawcy.

Z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Okoliczności sprawy w sposób nie nasuwający wątpliwości wskazują, że wniesione powództwo będzie podlegało oddaleniu jako oczywiście bezzasadne. Skarżąca w pozwie w sposób ogólny przedstawiła przedmiot procesu, podnosząc, że wnosi pozew o: „naruszenie dóbr osobistych, bezprawność, prawo do informacji, błąd, pozbawienie prawa do sądu, mobbing, rzetelny proces, naruszenie godności, bezpieczeństwa, spokoju wewnętrznego, prawa wolnościowe, prawo do założenia rodziny”. Z treści pozwu wynika, że zdarzeniem, które aktualizowałoby odpowiedzialność po stronie pozwanych wobec powódki jest wydanie przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w dniu 29 września 2014 r. sygn. akt I ACa 509/14 formalnego postanowienia o umorzeniu postępowania wywołanego wnioskami powódki o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu, przy czym pozwani byli w składzie Sąd Apelacyjny w Krakowie, który wydał to postanowienie. Powódka w pozwie przytoczyła pojęcie rzetelnego procesu, odwołując się m.in. do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz Konstytucji oraz poglądów doktryny prawa. Przedstawia kryteria jakie muszą zostać spełnione, by zachować prawo do rzetelnego procesu. Podkreśliła również znaczenie prawa do informacji wśród

podstawowych praw wolnościowych. Nie podała jednak żadnych okoliczności faktycznych, w jaki sposób zachowanie pozwanych i wydanie formalnego rozstrzygnięcia w formie postanowienia z dnia 29 września 2014 r. doprowadziło do naruszenia jej dóbr osobistych, do naruszenia prawa do informacji, do pozbawienia powódki prawa do sądu oraz do rzetelnego procesu a także do naruszenia godności i bezpieczeństwa powódki, naruszenia spokoju wewnętrznego powódki, wreszcie w jaki sposób doprowadziło do prawa do założenia rodziny. Z kolei okoliczności powołane w zażaleniu są zbyt ogólne, by uznać je za podstawę odpowiedzialności prawnej pozwanych względem powódki.

Z powyższego wynika, że powołane przez powódkę okoliczności w oczywisty sposób nie mogą prowadzić do uwzględnienia powództwa, choćby w części. W konsekwencji wobec zasadnie stwierdzonej bezzasadności powództwa odmówiono powódce zwolnienia od kosztów, a zażalenie w przedmiocie wniosku o zwolnienie od kosztów okazało się nieuzasadnione.

W sytuacji gdy zasadnie odmówiono powódce zwolnienia od kosztów skutkowało to brakiem przesłanki, choćby częściowego zwolnienia od kosztów, dla ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Ponadto w sytuacji oczywistej bezzasadności powództwa udział w sprawie pełnomocnika z urzędu nie jest uzasadniony, ani potrzebny, a zatem sąd mógł odmówić ustanowienia pełnomocnika, stosując a contrario art. 117 § 5 k.p.c.

W tym stanie Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. art. 397 § 2 k.p.c.